

Har du styr på trafikstøjen, når du udvikler bolig- og byområder?

Støj er en stor del af helhedsoplevelsen i et byrum, og derfor er det vigtigt, at vi prioriterer at nedbringe støjen – blandt andet gennem byrumsdesign. Vi ved fra forskningen, at en borgers følelse af at være støjplaget i høj grad er afgjort af lydforholdene i de nærmiljøer, hvor borgerne opholder sig og færdes. Vi præsenterer her en række råd og eksempler på, hvordan andre har arbejdet med støj i byplanlægningen.

Af kommunikationskonsulent Katrine Munch Vollesen og projektmedarbejder Nanna Vanderskrog, begge Gate 2 |

Trafikstøj har i mange år været et overset samfundsproblem, men de seneste par år er der kommet mere og mere fokus på det. Og det er der god grund til, for det bliver anset som det næststørste miljøproblem for menneskers helbred i EU – kun overgået af luftforurening. Trafikstøj har tydeligt negative effekter på menneskers helbred og velbefindende, op imod 500 danskere dør hvert år for tidligt på grund af støjgener. Man får størst effekt ved at sætte ind direkte ved støjilden, men der er stadig mange oversete greb, som kan gøre byens rum mere attraktive.

Priorité lyd i byplanlægningen

I hele processen omkring at udvikle vores byer, er der et stort potentiale i at

indtænke støjen og træffe nogle valg, som nedbringer støjen. Ved at indrette byer arkitektonisk med støjreduktion som et mål kan man skabe rolige oaser for borgerne både i områderne nær boligen og i det offentlige rum. Vi opnår for eksempel støjreducerende resultater ved at være særligt opmærksomme på materialevalget på overflader i byrummet, terrænets udformning og belægning, inventar eller introduktion af positive lyde.

De fysiske omgivelser kan også tage sig anderledes ud, hvis byrummets lydmiljø bliver et primært parameter i byrumsdesign på lige fod med for eksempel æstetik. Det kan være ved at maskere støjen ved brug af naturlige lyde som fuglefløjt, raslende blade eller vand i dynamiske

former som springvand eller risende bække. Således har elementerne både en afskærmende effekt, tilføjer positive lyde til byrummet og inviterer til aktiv og legende brug af byen.

Silent City – kommunalt netværk om trafikstøjens konsekvenser

I Silent City-netværket samarbejder Region Hovedstaden og ni kommuner med vejmyndigheder, virksomheder og vidensinstitutioner om at udvikle og teste løsninger, der nedbringer trafikstøjen. Silent City udarbejder også publikationer, der formidler den nyeste forskning om trafikstøjens konsekvenser og de gode eksempler på, hvordan kommuner og privatpersoner selv kan nedbringe støjen. I 2021 er der udgivet et nyt inspirationskatalog 'Styrk ind-

Eksempel

Vallensbæk Kommune bruger byrumsinventar til at sænke støjen

I Vallensbæk Kommune har man testet støjreducerende løsninger af på et naturområde, hvor der blandt andet er anlagt en fodboldgolfbane. Området har nemlig den udfordring, at det ligger langs Holbækmotorvejen og Ringstedbanen, og trafikstøjen herfra er altoverskyggende. Sammen med FORCE Technology og G9 Landskab, Park & Byrum tester kommunen her en 'Stillebænk', som skaber et stille område i det ellers støjplagede miljø ved fodboldgolfbanen. Bænken er et godt eksempel på, hvordan man kan bruge byrumsinventar som et værn mod trafikstøj. Byrumsinventar, som for eksempel Stillebænken, har potentiale til at skabe en visuel afskærmning af trafikken, nedsætte støjniveau og skabe små, lydskærmede oaser, der giver støjplagede borgere nye muligheder for udeophold i deres nærmiljø

satsen mod trafikstøj – inspiration til handling'. Kataloget samler op på den viden, der er skabt igennem Silent City og supplerer med relevante værktøjer og gode eksempler på, hvordan trafikstøjen bliver tacklet i både ind-

og udland. Eksemplerne er fra Silent Citys nye inspirationskatalog, hvor du kan læse mere.

Find inspirationskataloget her: www.roligbolig.dk/casekatalog

Gode råd til at tænke støjen ind i byplanlægningen

Tænk lyden ind fra starten

Lyd eller støj er en væsentlig del af helhedsoplevelsen i et byrum og bør være en parameter i byrumsdesign.

Brug byens overflader til at absorbere eller bremse støjen

Porøse og grønne facader, terrænoverflader eller inventar kan være gode virkemidler til at dæmpe den generende støj fra trafikken.

Introducer positive, naturlige lyde

Lyde, der opfattes som positive, kan maskere støjen, så vi lægger mindre mærke til den. Især naturlige lyde som vand, raslende blade eller fugle kan have en maskerende effekt.

Brug beplantning – trods ringe støjdæmpende effekt

Selvom beplantning kun har en visuel effekt, så nedsættes den oplevede støjgene ved at distrahere vores opmærksomhed fra støjen.

Inspiration

Find inspirationskataloget her: www.roligbolig.dk/casekatalog

Eksempel

Støjreduktion tænkt ind i nyt stort boligområde i Albertslund Kommune

Albertslund Kommune består af over 60 procent parker, skove og grønne områder – men borgerne i kommunen er også udsat for trafikstøj fra særligt motorvejene, som omkranser kommunen, samt jernbanen og Roskildevej, som løber gennem Albertslund. Så da Albertslund Kommune gik i gang med at etablere et nyt boligområde bag Holbækmotorvejen, blev støjreduktion et integreret kriterie. Resultatet blev, at området får en 22 meter høj og en-kilometer lang jordvold, som ud over at lægge jord til et nyt og grønnere landskab, også har en støjreducerende effekt ved de nye boliger og på eksisterende boligområder længere væk. Jordvolden bliver et effektivt værktøj til at bekæmpe trafikstøj, og samtidig skaber volden et attraktivt grønt område. I dette eksempel var der helt fra begyndelsen enighed om, at der ikke kunne være tale om en 'traditionel' støjvold, og projektet fik en arbejdstitel, som hang ved: Natur- og landskabsprojekt Hyldager Bakker. Ved den nordlige del gav det mulighed for helt at gentænke landskabsrummet mellem motorvejen og åen, og der er projekteret et aktivitetslandskab med plads til paddehuller, genslyngning af åen og dyrehold for Albertslunds Dyregård.

Albertslund Kommune havde fra starten af fokus på at inddrage bredt i processen. I projektets indledende fase var kommunens planenhed engageret i at håndtere de planmæssige forhold, landskabsarkitekter, biologer samt kommunikations- og kulturkonsulenter har været engageret i inddragelsen omkring formuleringen af den landskabelige del af det støjreducerende projekt. Borgere og interesseorganisationer blev også tidligt i processen inviteret med til at besøge området, og det har givet kommunen inspiration til, hvilke aktiviteter det skulle være muligt at udfolde i Hyldager Bakker. Derfor kommer landskabet til blandt andet at rumme mulighed for leg, løb og vandring ad forskellige typer stier, cykling på mountainbike og ridning.